

Передплата	
на «РУСЛАНА» вноситься:	
в Австрії:	
на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.
За границею:	
на цілий рік	16 рублів
	або 36 франків
на пів року	8 рублів
	або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.	

РУСЛАН

«Віреш ми очі і душу ми ви́неш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Переговори про німецько-чеське порозумінє.

(X) Сьогодні, ві вторник, о 10. годині починають ся в міністерстві внутрішних справ переговори міністра-президента д-ра Кербера в справі німецько-чеського порозуміння. В тій цілі зберуть ся там відпоручники молодоческого клубу, клубу чеської шляхти і чеських аграрників. Того самого дня являть ся у міністра-президента також відпоручники Німців з Чех і Моравії. Предметом нарад з мужами довіря обох народів має бути управильненє національних і язовикових відносин в Чехах і Моравії. Вторникова конференція має мати лише інформативний характер. Др. Кербер предложить тим відпоручникам плян що-до формального і мериторичного боку. Він має готові певні проєкти, які обнимають весь обсяг німецько-чеського питання в Чехах і Моравії. Сей субстрат, печатаний, буде розданий учасникам нарад. Постанови уміщені в печатнім субстраті не є незмінні. Нема певности, чи вже ві вторник розпочнуть ся властиві пересправи; імовірно відпоручники з обох сторін приймуть лише до відомости заяву міністра-президента.

Про сю справу пише «Politik» ось що: «Ще не рішене питанє, чи до сих переговорів будуть запрошені також чеські національні соціялісти і всенімці. Др. Кербер предложить відпоручникам сторонництво основи до рішеня язовикового питання в Чехах і Моравії, а при тім буде також велими основно обговорена справа внутрішньої урядової мови. Предлоги правительства, навязані до тих начерків, які др. Кербер видав в 1900. р. В одній одначе точці намір д-ра Кербера рішучо змінив ся, що язовикову справу не можна буде порішити законодатною дорогою, лише що адміністрація буде приневолена заняти ся сим питанєм».

Переговори міністра-президента з відпоручниками обох народностей, німецької і чеської, мають також метою уможливити успішну роботу в парламенті, окрім полагоди німецько-чеського порозуміння. Про сю останню справу пишуть Narodni Listy ось що:

«Др. Кербер рішив ся почати переговори перед парламентарною полагодою австро-угорської угоди. Чи ся проволока буде корисна для справи і почате правительством діло при участі цілих сторонництв доведе до успіху, не хочемо пересуджувати. Подаємо лише про саму справу і не хочемо випереджувати висліду сеї нової основно зміненої проби, щоби довести до німецько-чеського порозуміння і дійти до правильних внутрішньополітичних обставин. Констатуємо наперед, що повинні би бути переведені наради з заступниками всіх країв коронних і повинні би вже своїм обсягом різнити ся від пересправ з 1900. р. Запросини на ті переговори вислали через президії клубів. Др. Кербер не хотів вдирати ся в їх компетенцію і полишив іменоване відпо-

ручників председателям клубів. Др. Пацак мав заіменувати чеських, гр. Сільва-Тарука відпоручників чеської шляхти, а аграрники своїх. Так само мало відбутися іменоване відпоручників з німецького боку. Ріжниця теперішних переговорів від переговорів з 1900. р. проявлять ся в тім, що тепер др. Кербер буде пересправляти прямо з відпоручниками і то з обосторонними з окрема. Він хоче пізнати їх погляди і домаганя, але не хоче остати сам бездієним. Кажуть, що др. Кербер має своє власне становище, свій плян, свої предлоги. Чи так дійсно є, сего не знаємо. Одно лише знаємо, наколи др. Кербер бажає, щоби єго теперішня проба так само не остала безуспішна, як єго проба з 1900. р., що могло би бути шкідне для єго задач, для парламентаризму, для держави, для конституції, для всеї монархії, то мусить він з півтіни виступити на ясний день, то мусить він покинути хмарну вижину і зійти на певний ґрунт, він повинен також мати свою волю і відвагу, повинен сю волю виявити, одним словом, він не повинен бути лише німим режисером за кулісами. Др. Кербер не повинен закладати рук, не повинен забувати, що тут розходить ся о примиренє Чехів і о усуненє кривди, яку як-раз перед трема роками заподіяно чеському народови. Метода, яку він бажає тепер приложити, має бути инша, як останнім разом. Знаємо однак лише єї зариси. Все инше є невідоме, є тайною д-ра Кербера. Він заангажований і не може звалити з себе одвічальности. З кріпостию духа і спокійним умом споглядаємо на почин переговорів німецько-чеських і їх вислід».

Андрей Шептицкий

Божою милостию і сьвятого Апостольского Римского Престола благословенем

Митрополит галицкий, Архископ львівский, Епископ каменицкий

Всечесному Духовенству епархії.

(Дальше).

Наверненє грішника. Представлю собі грішника, що лежить від давна в тяжких гріхах. Такі найдуть ся і поміж побожними христианами; длятого перша часть кождої місії мусить бути все проповіданєм покаяння. Хоть такий грішник не ходить до церкви, однак цікавість новости, та місія, о котрій люди довго наперед говорять, на котру приїзджають місіонарі в далекої околиці, то все потягне єго на першу науку. Приходить не без упередженя. Представляє собі, що місіонарі будуть певно ганьбити грішників, намовляти до тверезости і пр. і пр. Тимчасом в першій науці нема сліду того всего. Місіонар лиш запрошує на місію, говорить о ласках, які місія може принести, о успокоєнню, збутю ся тягарів, котрі гнетуть душу, о важности того діла, котрим є спасенє душі, о частю, яке праця над спасенєм приносить, о всяких бідах і трудностях житя і пр., одним словом ніхто єго не чіпив, а лиш намовляв, лагідно і солодко потягав до участі в науках, котрі від завтра будуть голосити ся.

Такою менше-більше перша наука. Чи о

божим слові, чи о місії, чи о спасеню душі, все єї цілє заохотити людей до участі в місії. Не споминаючи ще, о чім буде бесіда на місії, представляє місіонар взагалі місію яко щось важного, щось доброго, на що варто потрудити ся.

На другий день той сам грішник знов чує науки, що єму представляють загальні правди, хоть до єго душі ще не добирають ся. Ідуть науки о цілі чоловіка, о спасеню душі, о вартости сотворіння і вічних дібр, о грісі і єго наслідках, о упадку ангелів, перших людей, о карі, що грішника чекає, о божім законі і всяких способах, якими можна Бога обравити.

Такі науки, як теплий весняний дощ, що паде на замерзлу землю, серце єго мягчать і поволи приготувують єго до наверненя до Господа Бога. Хоть єго ніхто не ганьбить, ніхто не називає єго, він сам себе спостерігає в тім образі і мимоволі зачинає бояти ся божої карі, брідити ся гріхом, котрий в собі спостерігає. Ідучи через два, три дни тою дорогою, дійде до того, чого трудно було по ній і сподівати ся; відрече ся горівки, відпустить ворогови, поправить житє.

Не думаю, щоби проповідник міг иншою дорогою допровадити грішника до покаяння.

З двох сьвящеників, котрі рівночасно обіймуть парохії рівно занедбані, сей скорше дійде до наверненя своїх парохіян, котрий стане їх передовсім учити, а не той, що стане їх картати.

Картанє людей. Формальною карикатурою проповідництва є картанє людей, навіть тоді, коли картає ся всіх разом за ноторийні ухибленя. А коли картає ся лиш декотрих зі слухачів так, що і они і инші розуміють, що о них бесіда, або навіть лиш догадують ся, що сьвященик має їх на гаді, проповідь стає ся працею, котра веде людей рішучо на погубленє а не на спасенє вічне.

Один професор-правник у Відні ставляв раз кандидатам іспиту правничого таке питанє: «Що видите, коли вийдете на вежу св. Стефана?» Ріжні ріжно відповідали, а всі відповідали але; найшов ся один, котрий здобув ся на таку відь: «Ich sehe nur Personen und Sachen» і дівстав відличну ноту, бо правник ділить все, що є і може бути на сьвітї, лишень на «особи і річи». Сьвященик на подібне питанє: «що видите, коли виходите на проповідальницю», повинен відповісти: «виджу перед собою лишень безсмертві душі, відкуплені кровю Христа Спасителя, котрих маю до Бога провадити».

Хто не в тім поглядом на сьвіт вступає на проповідальницю, то нехай лишень не говорить, готов би людей на погубленє провадити і нехристовим судженем о річах зраджати справу Христа. Хто о тій задачі проповіді о спасеню душ не забуває, той стереже ся картаня грішника, бо боїть ся єго зразити. Він знає, що треба чоловіка за серце взяти, щоби серце єго змінити, що нераз одно слово може чоловіка зразити на ціле житє, що чоловік зражений до сьвященика, не прийме від него жадної науки, не буде щиро перед ним сповідати ся, не буде єго уважати за душпастиря.

Місія достроєна тим способом до психологічного стану чоловіка і відповідаюча потреби єго душі, а ударяюча в ту душу зі всіх сторін всіма способами, якими сам Бог людей словом своїм веде до покаяння, несе всім душпастирям околиці велику поміч в тій спрві най

важнійшій але і найтруднійшій, в справі навернення грішника. А в при тім і знаменитим доказом, чого народови в якій околиці ще потреба. Нераз може в часі місії виказати ся, як і для чого декотрі зі встиду або страху закривають гріхи при сповіди. Місія може причинити ся до викорінення не одного загального може блуду, або до загального розширення якоїсь нової практики християнського життя.

Справи дразливі. Може вкінці нести душпастирям околиці поміч в поправленю таких ухилень або вясненю таких справ, котрих місцевий душпастир майже не може діткнути ся. Такою приміром є справа ушанованя для священника. Вжеж певна річ, що трудно і найповажнішому парохови, а щож доперва молодшому о тім говорити. Але місіонар з чужої околиці може легше ясним виложенем сеї справи після Євангелія вплинути на зміну успособленя в парохіях. Він може сказати: «мені на тім не залежить, я о то не стою, а що говорю, говорю для вашого добра». Таке говореня зі сторони місцевого пароха, могло би легко робити вражінє гнєвкрийані.

В подібний спосіб може місіонар діткнути впрот справи треб церковних, однак лиш там, де того конче потреба і так як перед Богом ся справа стоїть.

Місіонар може ясно виложити обовязки віята, старшини громадскої, провізорів церковних без нараженя ся на закид, що дотикає осіб.

Може діткнути і виборів і обовязків горожанських.

Трудність місцевого душпастиря. Місцевий душпастир майже о всіх тих справах з проповідальниці не може говорити, бо занадто легко дотикаючи тих справ, діткне одиниць, а вжеж ніяким способом не годять ся ніколи з проповідальниці діткнути особи навіть тоді, коли би інше о правдиві гріхи против Господа Бога; а щож доперва, коли іде о провини, котрі не суть гріхом або не суть великими гріхами.

Приміром справа виборів. Певна річ, що продати свій голос против власного пересвідчення є гріхом, котрий може і повинен душпастир картати; але рішучо ніколи на проповіді не годить ся так картати. Їх блуди на проповідальниці діткнути, то є пхати їх на погибель. Хиба тоді, коли по вичерпаню всіх средств душпастирскої печальности показало би ся, що грішник тоторийний є рішучо непоправний, коли не переставав би загальне згіршенє розширяти, а душпастир не міг би жадним иншим способом спинити згіршенє, тоді могло би може бути розумною річю такого тоторийного грішника публично картати.

Могло би не бути иншого способу устереження людей перед згіршенем і обороненя Христової науки; і ще тоді правдивий душпастир лиш в плачем і болем серця підносив би перед народом публично згіршенє, даване через такого недовірка і гіршителя, і стеріг би ся, як огню зразити его. Радше думав би лиш о тім, щоби се публично унімненє так осолодити сердечною любовію християнскою, щоби грішникови улєкшити дорогу повороту до Бога. Не думаю однак, щоби се легко могло лучити ся. Не думаю, щоби коли небудь в наших часах і обставинах порадно було діткнути на проповіді якоїсь особи, або навіть так говорити, щоби хтось догадував ся, що о нїм священник хоть невпривно говорить. А вжеж напевно не буде таким случаем виборче перекупство. Бо в тім случаю буде другий не менше важний згляд, котрий не позволить душпастиреви діткнути сеї справи. Тим зглядом можливе підозрінє, що проповідника цілю не само спасенє душі, що для него проповідь, то не голошенє Євангелія, але оруде до партійно-політичної ціли. А вжеж ніяким способом не годить ся не то уживати проповіді до політичних цілей, бо се було би зрадою зглядом Христа і профанованем слова божого, але не годить ся давати найменшої нагоди до такого підозріня.

Священник не може під ніяким услівем так ставляти справу, щоби хтонебудь з вірних уважав его за політичного противника. Він мусить для всіх повірених его опіці бути і лишитись все лиш душпастирем, бо все за кожду душу відповідає і кожду душу мусить провади-

ти до спасеня, хотїй би ріжнив ся всіми поглядами політичними.

Може в приватнім житю мати погляди політичні; може в приватнім житю бути політиком, але не сьміє бути політиком ані в церкві, ані в сповідальниці, ані в жаднім відношеню пароха до вірних; в тім всім мусить бути лишень священником; тут заступає він самого Христа. Не менше мусить бути священником а не політиком в відношеню до сусідів священників; бо в тих відносинах є передовсім членом того тіла, котрого найважнійшим добром є солідарність.

Несправедливости. Подібні справи якогось голосованя при виборах тим менше може священник на проповіді підносити, чим легше могло би се не бути гріхом перед престолом божим. Ставляти на рівні з образою божою якесь поступовачє, котре лиш перед людьми є прованою і картати публично з проповідальниці таку провину, було би певно великим надужитєм проповідальниці для цілій людских і великою кравдою для тої душі.

Пристрасти. Є ще одно велике небезпеченство в піднесеню таких справ на проповідальниці. Бєсїда о тих справах, хотїйби і по божому були суджені, не буде робити вражіня божого слова і вже через то само буде гіршити. Горячийшій тон, голос троха піднесений легко зробить вражінє пристрасти людскої, а часом ненависти. Навіть там, де не буде слїду ненависти, таке зробить вражінє і не може не гіршити вірних; бо вжеж щось, що видає ся ненавистю, пристрастю серед божого слова, то мусить душу, котра, як каже Тертуліян, є з природи християнскою, так развити, як приміром вите вовка, серед сьніву соловія; або кула сьміти на столі в красно умебльованій сьвітлиці. Чим же доперва буде в проповіданю божого слова бєсїда, що не видаєть ся а справді буде бєсїдою пристрасти і ненависти. А легко такою стане ся бєсїда о справах, о котрих говорить ся поміж людьми в товариствах і котрі пристрасно судить ся.

Місіонар, що на ті всі справи дивить ся з викини Євангелія і поодиноких осіб не знає, може легше виложити єї всі християнські обовязки горожан. Він може без небезпеченства стягненя на себе підозріня партійности, політикованя, пристрасти і дотиканя справ особистих, виложити на підставі моральности Христової обовязок голосованя після власного пересвідчення для добра народа і то лиш на таких кандидатів, котрих знає ся за добрих христуян і обовязок не дати ся перекупити, так в сїй справі виборів як і в кожній, де іде о пересвідченє і обовязок.

(Дальше буде).

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Заповіджений зїзд мужів довіря центрального комітету зібрав вчера в сали Тов. кредитового земского — як доносять польські дневники — коло 300 осіб, а коло 150 зголосило листовно і телеграфічно своє приступленє до ухвал зборів.

Презес комітету Войтїх гр. Дїдушичій отворив збори промовою, в якій висказав жаль, що не всі польські сторонництва мають своїх заступників в долі центрального комітету, а він прецінь отвертий для кожного, що признаєть потребу солідарности віденьского Кола польского. Дальше обговорював руску справу і висказав ся, що у відповідь на «руську ненависть до всього що польске», члени комітету, заопікують ся дальше уніянцю церквою, руского просьвітою і добром Руси, а лише занехають політикованя з провідирями, які руский люд проводять на бездорожя. Про відношенє до правительства заявив бєсїдник, що намісник є добрим Поляком і єму належить ся таке сильне підперте польскої сусьпільности тут і в Відни, щоби «міг узискати самостійність рухів, без якої не можна удержати сусьпільної гармонії (може фільгармонії? — Ред.); надто треба сотворити таку організацію, яка в разі треба (при виборах — Ред.) могла би обійти ся без правительства.

По довгий червї бєсїдників, які всі розводили ся на тему польско-руских відносин і по-

треби «народової солідарности» в політиці взагалі і в поступованю супроти Русинів, ухвалено цілий ряд резолюцій в тім дусі.

В угорскім соїмі — як ми се вже доносили — вела ся бурлива дискусія над становищем президента міністрів Селя в справі кошутівского обходу і над відповідно его на закиди опозицій. Провідник сторонництва независимих, Барабаш, устроїв велику авантуру. Він поспитав президента, длячого король сам не заїнавгурував на рад в новім парламенті, длячого соїм скликано доперва 8. жовтня. Очевидно правительство хотїло мати вільну руку до справи Морского Ока, хотїло оминути кошутівске сьвято, і мати спокій при угодних конференциях з австрійским правительством. Барабаш висказав ся, що Угри не гішать ся сьмнатиями короля. Тут президент віззав Барабаша до порядку. Повстав великий крик. По утихомирєню забрав слово Сель і сказав, що правительство в кошутівскім обході удїлу взяти не могло, що до Морского Ока не мало найменшого впливу, а до погрози не допустити до угоди з Австрією цілком не боїть ся, позаяк через те потерїла би лишень угорска монархія та конституція. Цїла опозиція в угорскім соїмі є сфабрикована, а то в ціля зробленя прєсії на цїсаря в справі австрійско-угорскої угоди. Потім виступив остро проти Селя, за оводїлню погрозу ужита найбезважливїших средств проти обструкції, посол Кошут і приневолїв Селя свої вискази зладодити. Опісля вибрано першим віцепрезидентом Белю Талїана, а другим Гав. Давїзля. Остаточо президент палати гр. Антонї, поєвив деякі подїї, що лучились в часі ферїї та заявив, що він на зазив столиці взяв офіціально удїл в обходах кошутівских; він станув рішучо в обороні президента Селя і заявив, що похвалює его поведєне в справі згаданого обходу з огляду на его становище та що політично з ним солідаризує ся. По тїй заяві палата приймила до відомости поведєне п. Селя, а гр. Антонїому за его участь в обході висказала признанє і подяку. Відтак відчитувано петиції. При відчитуваню петицій о зїрване торговельно-митової сьпільности з Австрією, відзивали ся з лав опозиції оклики еїєн!

Відозва руских „Соколів“

до руского Жїноцтва та Земляків.

Народ встає, знімає ся до діла
І оклик волі громом рокотить.

Корженко «Гімн Соколів».

На довгий, дуже довгий час вичеркнули були наш нарід з числа живучих на землі. Імя его навіть загибло, а існуючий мимо того 30-мільоновий люд уважано лише за частину і то за гіршу частину инших могучих та гордых народів.

Бог однак не допустив, щоби нарід, що оди з перших віє в Європу сьвітло правдивої віри і котрий переховав в собі духа великої східної культури, — загиб під напором хицких фєвдалів, змуцаючих ся над всіма тима, що посьміли понад їх дике право воєнне, поставити закон любови ближнього, свободи і волі.

Уносячий ся над нашою непрозримою Вітчиною болїючий дух народний, що почав ся з плачу, нещастя і сердечних болів над міру терплячого люду, пробудїв дрїмаючого льва руского. Могучий і страшний, а при тім великодушний лев руский прокинув ся. Ще не протер очей, ще відгомон грімкого оклику его, завзяваючого Русинів-Українців до завзятої а витривалої органічної праці на всіх полях народної діяльности не розійшов ся по его країні, а вже ціла темрява лютих галапасів, що кількєсот лїт живили ся его сердечними соками, кинула ся на него, щоби его здусити і назад в глуху та вічну знемогу вкинути.

І закипіла на ново від пятисот лїт ведена, велика, а невтомима, безмилосердна боротьба чистої правди з підступним фарисейством, свободи і волі з підлим крїпацтвом, правдивого поступу з демоном тьми — віджила страшна боротьба сьвятої Руси з єї лукавими й дикими гнєбителями.

Між іншими рускими інституціями, що добувають для нашої Вітчизни ліпшої долі, стану рамя в рамя і наш молодий «Сокіл». Діяльність его, о скільки она стремить до розвою фізичних сил не тільки молодіжи, але і старших осіб, є майже в'ям знакома. Найменше однак пізнано духову сторону стремління «Сокола», котрі становлять властиву его ціль. «Сокіл» має як головну і найважійшу свою задачу, виховувати у осіб, з ним стикаючих ся, сильного духа, глибоке почуття патріотизму і сокілну рішучість в поступованю, а при тім безусловний послух для установленної самим собою старшини — власти, котра не є покликана до того, щоб гочуватись і понад других вивисшатись, але, котрої обовязком є в цілїм запертем ся, рівним собі «Соколом-патріотом» служити для добра Русь-України і своїх друзів щиро працювати.

Щоби в як найбільше число людей виіти свої стремління, мусів «Сокіл» свою дотенерішню діяльність розширити до як найбільших кругів і приступити до постійного організованя подібних собі Товариств в цілїм краю, а то так по містах як і по селах. І видно, що посів «Сокола» унав на добру почву, бо в короткім часі повстають нові гнізда Сокілські, нові виборола, з котрих виіти мають вишколені і сильні духом і тілом, а карчі борці за свята справу народну. Русини Станиславова, Перемишля, Коломиї приступають до одної родини Сокілської, за ними ціле число сел наших засновує у себе полярні філії «Сокола». Кожного майже дня надходять з ріжних сторін краю зголошення о поміч в заснованю «Соколів».

«Сокіл» наш горячо підпірає всі ті змаганя, знаючи, що засіяне зерно треба з як найбільшою старанністю стеречи, щоб не змарніло, а видало надіяні овочі. Кошт, получений з тими змаганями, покривав «Сокіл» з власних фондів, котрі як до тепер були дуже а дуже обмежені і не дозволяли, щоб «Сокіл» розвинув свої крила і повіс оклик «бодріть ся», аж до найбільших границь нашої Вітчизни.

Щоби одержати більші средства до дальшої праці, порішила Старшина «Сокола» устроїти фантову лотерію, котрої льосами будуть перепічені листки з артистично виконаними репродукціями визначнійших композицій руских малярів. В цілі одержаня фантів до тої лотерії відкликую ся «Сокіл» до всіх Русинів прихильників ідеї сокілської з вічливою просьбою, щоби аволили надсилати під адресою «Сокола» збуваючі предмети, котрі в їх домах не конче суть потрібні, а котрі як лотерійні фанти можуть привести велику прислугу. Кождай надісланий предмет буде вдячно прийнятий, а імена жертвоувателів стануть оголошені в часописях.

Дуже пожадані суть також робітки жіночі, котрі становити будуть доказ заінтересованя нашого жіноцтва справою нашого Сокілства і подадуть міру уділу Русинок в великих змаганях руско-української суспільности. А вже пора, щоби і руска жінка стала в ряді борців для двигнення свого народа, вже пора, щоби між нашими жінками найшло ся більше число оборонців против гнобителів руско-української суспільности.

Нехайже наша руска жінка візьме скрайню робітку до рук, нехай єї вишиває, нехай сьїває при тім руску думу і вчить цїкаву дитину, що се робітка для руских «Соколів», які борять ся за Русь-Україну! Нехай ідея сокілства вникає аж до наймолодших сердець і в їх головках нехай мріє гадка стати рускими «Соколами». Нехай вороги наші знають, що і руска жінка живе одною гадкою з нами всіми і що понесе ту гадку — заповіт вольної України — понесе єї до молодих головок і сердець рускої дїтвори.

Ближші подробиці, час і місце льосованя будуть оголошені в часописях в першій половині р. 1903.

Фанти просимо надсилати під адресою: Старшина руского Товариства Ліжнестичного «Сокіл» у Львові, Підвалє 7.

НОВИНИ.

— Календар. Ві в торник: гр.-кат. Покров Б.; рим.-кат. Калікта. — В середу: гр.-кат. Куприяна, Юстини; рим.-кат. Тереси.

— **Зі Станиславова пишуть нам:** Тутешні русини ще не забули також «краснорічівих» мудростий з амвона в тутешнім лат. колегіаті як: «uprj się jak rusin», а вже новоіменованій кс. канонік і дєкан Пяскевич винайшов у тутешних руских парохіян другу «прикмету» яко доказ «bratn ej zgody. На станиславівськїм передмісті «Квітниц Гірка, — відділенім від міста та всіх домів божих величезним дворцем залізничним, без відповідного вїадукту, тільки за звичайною рампою, — є шестикласова школа. Хто знає, який ту незвичайний рух на дворці — є тут Дирекція руху — привзати мусить, що волоचितись зі шкільною дїтворюю на дворці залізничім є не тільки не педагогічно, але навіть небезпечно. Тому то тамошні Поляки і Русини взяли ся спільними силами зарадити печукій потребі. Рада в раду рішились вибудувати польскоруску каплицю для своїх дїтїй, щоби не потребували через залізничий дворець волочити ся по кілька кілометрів до міських церквїй та костелів. Вибрана в тїй цілі депутация явила ся вперед у кс. каноніка Пяскевича та він для «заохоти» сказав їй ось що: Co? Wam się zachciewa wspólnej kaplicy z Rusinami, żeby was obkradali, ja na to nie pozwalam. Подаємо се до відомости обох конвенторій. — Помимо страшної невогоди, величезних коштів за салю театральну, цілу музику війскову з пробамі і др. та кацарського бойкоту, лишило ся ще 50 корон чистого доходу з концерту Січівського. Як на перший самостійний виступ тутешнього «Бояна» се ще досить добре.

— **Пишім метрики по руски!** — взиває в «Ділі» о. Евст. Качмарський, парох Славка, наше духовенство, «а справа языка метрикального буде відразу полагоджена в нашу користь. Надодницями, над жаліями оправданіями, над петиціями навіть громадами може хтонебудь перейти до дневного порядку, але над довершеним ділом цілого загалу, залученого одною ідеєю, не перейде до дневного порядку навіть великий Пініньський і Тхоржницький».

— **Доповняючий вибір** одного члена станиславівської повітової ради з міста Станиславова рішисало намісництво на день 27. с. м.

— **Посольський звіт** зложить п. Михайло Глиджук на заповідженнх на день 15. с. м. зборах «Народної Ради» в Турїї.

— **Хліборобські страйки перед судом.** Перед трибуналом присяжних судій у Львові відбудуть ся в днях 30. с. м. і 7. падолиста дві судові розправи проги селян-страйкарів з під Винник.

— **З черновецького університету.** Для заохоти(?) руских студентів до науки, видала сими днями черновецька Alma mater нове розпорядженє. Доси був звичай, що кожного студента рускої народности без ніяких переіон на підставі свідочтва зрілости в рускій мові, приймаю до університету. Пізнійше зажадано перекаладу руского свідочтва в німецькій мові, а тепер ще більше заострено приписи, бо домагають ся на перекаладі стемпля за 2 К та легалізованя его нотарем. Минулого року не прийнято руских студентів, а сего року намагають ся їх сим способом знеохотити записувати ся на черновецький університет.

— **З львівського університету.** Збір професорів правничого відділу ухвалив представити міністерству просьвіти до затвердження доцентуру д-ра Йосифа Бучка, міністеріального конспіста, котрий габілітував ся яко доцент статистики та обійме виклади по д-рі Т. Піляті, члені кр. відділу. Заразом поручено п. Бузкови суцїлтуру права і науки адміністрації на зимовий піврік.

Філософїчний відділ ухвалив надати проф. др. Бальцерови гідність доктора філософії honoris causa.

— **Підвисшенє кари.** П. Готтлібови, директорови міської різниці у Львові, засудженому на 8 днів арешту за убійство в мнимій власній обороні, вис. краєвий суд підвиснив кару на три тижні арешту.

— **Пригода на провінції.** До слїдчої вязниці в Косові жандармерія привела Федора і Марию Грицкалюків зі Старого Косова, котрі убили свого шурина Ілька Гордея. Судово-лікарська комісія найшла у Гордея при обдукції три зломані ребра.

Наука, штука, література.

Концерт «Льв. Фільгармонії» з 12. жовтня подав онять «королеви bell-cant-истів», п. Ал. Бончіому, нагоду, опровести немалий триумф перед численною аудиторією. Артист відсїпав cavatin-у з «Гугенотів» Мазрбера, відтак арию з «Циганерій» Пуччіно і три поменші пісні (вїумок з Давида «Пустині»: «Звеличанє ночи», се-гож автора «баркароло» і Амадея «Storello»). Поважійші єї твори ліричні виявили всесторонно не лише артизм італійського гостя, красу соловейного его голосу, але і повноту благород-

ного чувства, котре сей артист влив у кожду фразу, у кожде слово пісні. Бончі орудує голосом своїм так, як артист-скрипка струною. Тон росте від pianissim-а звільна до найбільшої повноти і могучости, стихає оять звільна, тут і там ще набриніє в роді sforzand-а, заким згубить ся в просторах воздуха. А все те доконує артист з надзвичайною легкостію, плавностію і елеганцією. Тони зливають ся в одну низку незаметно, то знова розпадають мов дрібні жемчужки, шєля волі артиста, а то на підставі надзвичайно містерного орудованя віддіхом. Оплескам не було кінця. Артистови піднесено в дарі величавий, лавровий вінець.

Але і оркестра, під управою п. Челявського, знесла ся на сім концертї в сфері дійсного артизму. Клясичну сімфонію Моцарта (g-moll) віддано клясично, з всіми тонкостями, а в Вагнера увертурі до «Тангайзера» зуміла оркестра розвинути не лише силу, але заблєтити і артизмом своїх поодиноких членів (правда: з вїїмкою нещасних завсїгди cogni-v). Смички юнясовали знаменито і подужали всякі в своїх партіях нагромаджені трудности з надзвичайною легкостію. В слїд за ними пішли фаготи і визначили ся хорошою модуляцією. Прочі інструменти зложили ся на цілість беззамітно. На сім концертї повторено також рапсодію норвеїску Свендсєва (ч. 2.). Она подобає ся львівській публіці тим більше, що в нїй від початку до кінця (як ми вже примітили) плывуть славянські мелодії, прибрані дуже зручно в артистичні форми. Ми вислухали в тїй рапсодї живцем нашу коломийку з примішкою козака і шумки і польского оберка, змішаного з мазуром, з ударом на послїдній четвєртї тричетвєртного такту. А деякі звороти думки, уміщеної в рапсодї (4/4), нагадали нам дуже живо звороти української пісні. Чи близьке, довге, безпосереднє сусїдованє Норманців з Славянами полишило так виразні слїди в музиці, чи схожість впливів природи вплинула на ту ярку схожість мотивів і ритму? — сю загадку належало би розвязати. Поки-що хочемо вірити, що Славяни вплинули музикою так само на Норманців, як Русини і Словаки зокрема на Мадярів.

Вагнера увертуру до «Тангайзера» повторила оркестра під громом оплесків амфітеатру, що засипав невтомного в своїй праці енергічноє єї дірігента. Супровід фортепяновий до виступів Бончіого спочив сим разом в руках молодого, зручного акомпаніоматора, п. Збершховського. Н. В.

— **Зі свїта тонів.** Львівська Фільгармонія подала доказ, мимо сумнівів деяких песимістів, що навіть у Львові може числити на підперте загалу і розвій діла, початого в імя високих клічів правдивої штуки. Дарма, що д-які польскі шовіністи, які без обиди слухають французских шансонеток, американських блазнюків і німецьких куплетистів, витикають дирекції Фільгармонії, що сprovedжує до Львова голосні, свїтові імена узглядняючи за мало польскі сили. Але прецінь тих польских артистичних сил не так то дуже є багато, щоби всі разом, побіч свїтових артистів, не могли помістити ся в *програмі одного року* та і не всі такі інтересні, щоби ті самі, що добивають ся за ними, прибули на їх виступи. Впрочім і само порівнанє має велику вартість і доперва через таке порівнанє можна виробити собі ясний і справедливий погляд. Тож львівська публіка видко заінтересувала ся тим всесвітнім турнієм, бо як доси, так і послїдні два концерти в суботу і неділю публіка заповнила вповні. На популярнім концертї подивляли ми знамениту сольову гру на контрабасі, як і слїдили з великим заінтересованєм решту добірної програми. В льожі завважала публіка дир. Фільгармонії п. Гелера поруч своєї красивої подруги п-ни Богусівної, з якою звінчав ся перед полуднем.

З Львівської Фільгармонії. Ві в торник, дня 14 жовтня «концерт симфонїчний». Програма: I. 1. Дворжак: «Карнавал». 2. Saint-Saens: «Danse macabre». — II. Мендельсон: «Сімфонія ч. 3» a) Інтродукция і Allegro agitato b) Scherzo assai vivace c) Adagio cantabile d) Allegro guerriero et finale maestoso. III. Массенет: Гавот з опери «Манон». 2) Россїні: Увертура з опери «Вільгельм Тель».

В четвєр, дня 16. жовтня «великий концерт фільгармонїчний» при співучасті Яніни Королевич-Вайдової, артистки оперової і Йосифа Слівінського, пляїста.

Телеграми.

Відень, 13. жовтня. Міністер краввої оборони обходив в суботу 50-літній ювілей своєї військової служби. Цісар надав ему з сеї нагоди брилянти до великого хреста ордера Леопольда.

Софія, 13. жовтня. В наслідок ширшаючих розривів на болгарській границі, покликано 2.000 резервістів, аби ними скріпити граничну сторожу.

Женева, 12. жовтня. Правительство оголосило, що робітники, яких арештують підчас страйку, будуть видалені з кантона. — Последньої ночі прийшло ту до розривів. Товпа робітників привитала відділ війська градом каміня. Спокій настав аж тоді, коли показала ся кавалерія.

Ст. Етіен, 12. жовтня. В місцевости Терр Ноар прийшло до бійки межі страйкуючими робітниками а жандармами. Одна особа лягла трупом, а дві тяжко ранені.

Кармон, 12. жовтня. В тутешнім окрузі у глевім стан не змінив ся. Робітники страйкують далше.

Вісти господарські, промислові і торговельні.

В Товаристві взаїмних обезпечень «Дністер» прибуло в місяці вересня с. р. 15.070 важних поліс на суму 13,954.718 кор. обезпеченої вартости з премією 125.076 кор. 77 сот.

Разом від початку року до кінця вересня видано 89.050 важних поліс на суму 88,759.939 кор. з премією 804.716 кор. 42 сот.; попереднього року в тім самім часі було 76.749 важних поліс на суму 77,059.785 кор. з премією 692.197 кор. 22 сот., т. є сего року було о 12.301 поліс і 112.519 кор. 20 сот. премії більше.

Шкід в серпні було 108 случаїв; разом від 1. січня до 31. вересня було 777 шкід, з котрих 762 вже виплачено, 3 шкоди находять ся в ліквідації, а виплату 12 відшкодовань (в сумі 6.172 кор. 40 сот.) на разі з причин правних здержано.

Сума всіх тих шкід разом з коштами ліквідації вносить brutto 425.721 кор. 69 сот., з чого по потрученю часті реасекурованої лишає ся на власний рахунок 195.035 кор. 32 сот.

Попереднього року за той сам час було 712 шкід на суму 381.575 кор. 09 с. (на власний рахунок 183.789 кор. 32 сот.).

При відновленю поліс по конець вересня с.р. зараховано членам титулом 8% звороту квоту 51.655 кор. 93 сот.

Фонд резервовий з кінцем вересня с. р. вносить 446.949 кор. 25 сот.

Львів, дня 9. жовтня 1902.

Надіслане.

Фізикально-дістетична Лічниця

Д-ра А. ТАРНАВСКОГО
в Косові (за Коломиєю, залізн. станція Заболотів)
отворена до кінця жовтня. 9-15

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері вносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.).

НАКЛАДОМ ХОЙНАЦКОГО.

Кароль Гуцков.

УРИЄЛЬ АКОСТА

трагедія в 5 актах, віршом переложена з німецького

Львом Лопатинським.

Високо гуманна основа твору, пластичність драматичного представлення, як і вірність перекладу та плавність віршів чинить сю книжку знаменною лектурою, особливо для молодіжи.

Набути можна в Ставропигійській книгарні у Львові.

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

Дністер

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

є одним руским Товариством асекураційним.

Фонди «Дністра» з днем 31. грудня 1901.

Фонд резервовий	386.402 кор. 83 сот.	} разом 645.383 кор. 59 сот.
Резерва премії	205.227 " — "	
Резерва спеціальна	6.000 " — "	
Фонд емертальний	47.753 " 76 "	

«Дністер» обезпечує будинки як також збіже і пашу против шкід огневих. Всі три ВП. Ординарияти припоручили «Дністер» Веч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премії в «Дністрі» є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє

«Дністер» межі своїх членів яко звороти. В р. 1900. і 1901. вносить зворот 8%. Шкоди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени «Дністра» можуть без перешкоди зятягати позички в Банку краввім і касах оцадности, бо каси ті приймають поліси «Дністра» при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати через «Дністер» — капітали на дожите, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краввім Товаристві, а з провізії від тих обезпечень відступає «Дністер» часть на рускі добродійні цілі.

Агенції передає «Дністер» радо селянам, господарям, особливо де нема «Дністра». Агенти заробили 349.486 кор. провізії.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».

На жите обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова		
посп.	особ.			посп.	особ.			
приходить о годині				відходить о годині				
1.35	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	2.40	6:25	до	Сучани, Жидачева, Кересмезе, Потутор	
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галаду), Чорткова		6:30	до	Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
	6:50	з	Брухович, щод. від 15. мая до 14. вер. вк.		6:43	до	" " дв. Підзамче	
	7:45	з	Янова		6:35	до	Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
	7:40	з	Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до	Кракова (Відня, Праги), Берлина
	8:00	"	" на дв. головний		2:55	9:00	до	Лавочного, Хирова, Калуща
	8:10	з	Лавочного (Пешту), Калуща, Хирова		9:15	до	Янова	
	8:15	з	Сокала, Рави рускої		9:50	до	Белзця, Сокала, Любачова	
	8:50	з	Кракова, Відня, Праги, Берлина		10:30	до	Чернівців, Потутор	
	10:25	з	Ряшова, Любачова		10:40	до	Тернополя, Потутор, дв. Під.	
2.20	11:55	з	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:57	до	Янова " від 1. мая до 15. вересня в не-		
	1:10	з	Лавочного, Калуща, Хирова, Борислава	1:25	до	Янова " від 1. мая до 15. вересня в не-		
	1:23	з	Янова	2:15	до	Брухович від 15. мая до 14. вересня		
	2.35		з	Підволочиск, Копичинців на дв. Під.			в неділі і свята	
				" на дв. голов.	3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
		3:14	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	3:15	до	Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.	
		4:40	з	Самбора, Стрия, Скольного (1/5-30/9)	3:26	до	Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.	
		5:11	з	Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Під.	3:30	до	Ряшева, Хирова, Любачова	
		5:35	з	" " на дв. голов.	Н і ч			
		1:45	5:40	з	Чернівців, Іцкан	6:10	до	Станиславова, Жидачева
		5:50	з	Кракова	12:45	6:20	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
						6:30	до	Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни
								а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1903. щоденно
8.40	6:00	з	Сокала, Бехвця і Любачова	6:35	до	Лавочного (Пешту), Калуща, Хирова		
	8:04	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	7:10	до	Сокала і Рави рускої		
	9:12	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	8:16	до	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)		
	9:20	з	Чернівців, Вукарешту	8:25	до	Черемшля		
	9:25	з	Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і св.)	9:00	до	Підволочиск, Бродів гол. дворець,		
	2.31	9:50	з	Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Розвадова	9:20	"	" дв. Підзамче	
		10:03	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	10:05	до	Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.	
		10:02	з	Підволочиск (Київ) Бродів на дв. "	10:30	до	Іцкан, Чорткова	
		10:20	"	" на дв. голов.	11:00	до	Кракова, Відня, Варшави, Праги	
		10:50	з	Лавочного (Пешту) Хирова Калуща	11:10	до	Підволочиск, Бродів дв. головний	
8:14		з	Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	11:32	"	" дв. Підзамче		
8:35		"	" на дворець головний	4:15	до	Кракова, Відня, Праги, Самбора		
				5:50	до	Брухович від 15. мая до 14. вер. щод.		

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцьких ч. 5.) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їади.

Контора виміни

ц к упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.